

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Економічний факультет

Бойко Дмитро Петрович

**Облік, аудит та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності
туристично-рекреаційних підприємств**

071 «Облік і оподаткування»

**Автореферат
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Івано-Франківськ – 2023

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті
імені Василя Стефаника

Науковий керівник: доктор економічних наук, доцент професор кафедри
обліку і оподаткування Зварич О. І.

Рецензент: доктор економічних наук, професор завідувач кафедри економічної
кібернетики Дмитришин Л.І.

Захист відбудеться «27 » червня 2023 р.

Науковий керівник

(підпис)

Олена Зварич

(ім'я та прізвище)

Завідувач кафедри

(підпис)

Іван Баланюк

(ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЇЇ СУТНІСТЬ І ВИДИ

- 1.1. Змістовна суть понять «рекреаційна послуга», «потреба» та «попит»
- 1.2. Різновиди і економічна складова рекреаційної діяльності та їх оцінка
- 1.3. Нормативно-правове регулювання рекреаційної діяльності в Україні

РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ І РІЗНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ, ЇХ ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ

- 2.1. Економічна суть понять «туристичний продукт» і «туристична послуга»
- 2.2. Бухгалтерський облік туристичних продуктів та послуг
- 2.3. Проведення аудиту як форми контролю фінансово-господарської діяльності

РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

- 3.1. Доходи як джерело розширення діяльності туристичних компаній
- 3.2. Аналіз передумов розвитку вітчизняного ринку рекреаційних послуг
- 3.3. Шляхи вдосконалення рекреаційно-туристичної діяльності в Україні

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Рекреація є однією з основних форм продуктивного використання вільного часу людини. Рекреація є однією з основних форм продуктивного використання вільного часу людини і являє собою соціальний, економічний та науковий феномен. Міжгалузеві та міждисциплінарні межі не мають значення.

Розвиток рекреаційної діяльності, крім основного призначення, сприяє створенню робочих місць, вливанням іноземної валюти, капіталовкладенням до місцевої економіки, раціональному використанню природних рекреаційних ресурсів, стимулює прибуткові внутрішні галузі – транспорт, громадське харчування, зв'язок, народні промисли, рекламно-інформаційну справу тощо.

Відпочинок і робота є невід'ємними частинами людського життя, і організація цих процесів разом не втрачає своєї актуальності і сьогодні.

Метою написання дипломної роботи є розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів дослідження організації рекреаційних послуг, формування розуміння сутності рекреаційних послуг як складової сфери послуг.

Завдання дипломної роботи:

- Оволодіти теоретичними та практичними засадами організації рекреаційних послуг;
- Розвивати навички надавачів рекреаційних послуг аналізувати та планувати свою діяльність;
- Ознайомитися з механізмами вибору ефективних організаційно-правових форм функціонування рекреаційних підприємств та оцінити можливості для започаткування та дозвільні документи для різних видів діяльності;
- Розвинути практичні навички планування рекреаційних послуг.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Рекреаційна діяльність, її сутність і види» розкривається сутність рекреаційної послуги як основної складової рекреаційної діяльності. Визначається, що рекреаційна послуга передбачає задоволення потреб та інтересів людей у сфері відпочинку та активного проведення часу. Також розглядаються поняття "потреба" та "попит" із відношення до рекреаційної діяльності, пояснюється, як вони впливають на формування рекреаційних послуг та їх популярність серед споживачів.

Далі проводиться класифікація різновидів рекреаційної діяльності, описуються їх основні характеристики та особливості. Наприклад, можуть бути згадані спортивна рекреація, культурно-масова рекреація, природничо-оздоровча рекреація та інші. Також вивчається економічна складова рекреаційної діяльності, зокрема, відображається її внесок у економіку та оцінюється її розвиток, перспективи та важливість для суспільства.

Потім розглядається система нормативно-правового регулювання рекреаційної діяльності в Україні. Описуються законодавчі акти, положення та правила, що стосуються організації та проведення рекреаційних заходів, безпеки споживачів, охорони навколишнього середовища та інших аспектів, пов'язаних з рекреаційною діяльністю.

Цей розділ дозволяє отримати розуміння сутності рекреаційної діяльності, видів, їх економічного значення та правового регулювання в контексті української дійсності.

У розділі 2 «Характеристика туристичного продукту і різних туристичних послуг, їх облік та оподаткування» розкривається економічна сутність туристичного продукту та туристичної послуги. Поняття "туристичний продукт" охоплює сукупність товарів і послуг, що задовольняють потреби туристів, включаючи перевезення, проживання, харчування, екскурсії та інші. "Туристична послуга" визначається як конкретний результат діяльності туроператора або турагента, спрямований на задоволення потреб туристів.

Далі розглядається бухгалтерський облік туристичних продуктів та послуг. Обговорюються особливості класифікації, оцінки та реєстрації витрат, пов'язаних зі створенням та наданням туристичних продуктів і послуг. Також розглядаються питання, пов'язані зі звітністю, обліком доходів та витрат, формуванням фінансових показників туристичних підприємств.

В кінці розглядається проведення аудиту як форми контролю фінансово-господарської діяльності туристичних підприємств. Пояснюється значення аудиту для виявлення недоліків, помилок, ризиків та забезпечення ефективного управління фінансовою діяльністю. Також можуть розглядатись питання, пов'язані з податковим обліком та оподаткуванням туристичних продуктів і послуг.

Цей розділ дозволяє отримати розуміння економічної сутності туристичного продукту і туристичних послуг, особливостей їх бухгалтерського обліку, а також важливості проведення аудиту для контролю фінансово-господарської діяльності туристичних підприємств.

У розділі 3 «Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів туристично-рекреаційних підприємств» проводиться аналіз доходів, які є основним джерелом розширення діяльності туристичних підприємств. Розглядаються різні джерела доходів, такі як продаж турпакетів, туристичні послуги, додаткові послуги (наприклад, прокат спорядження або транспорту), спонсорські внески та інші. Аналізується, які фактори впливають на зростання доходів та розширення діяльності туристичних компаній.

Далі проводиться аналіз передумов розвитку внутрішнього ринку рекреаційних послуг. Розглядаються економічні, соціальні та політичні фактори, що впливають на попит на рекреаційні послуги в Україні. Досліджуються тенденції розвитку ринку, конкуренція, популярні напрямки та перспективи подальшого розвитку рекреаційної галузі.

Потім розглядаються шляхи вдосконалення рекреаційно-туристичної діяльності в Україні. Аналізуються проблеми, з якими зіштовхуються туристичні

підприємства, та пропонуються рекомендації та стратегії для покращення їх фінансових результатів. Розглядаються питання підвищення конкурентоспроможності, вдосконалення маркетингових стратегій, розширення асортименту послуг, покращення якості обслуговування та інші аспекти, спрямовані на підвищення ефективності та прибутковості рекреаційно-туристичних підприємств в Україні.

Цей розділ дозволяє провести аналіз доходів, витрат та фінансових результатів туристично-рекреаційних підприємств, а також розглянути можливості вдосконалення рекреаційно-туристичної діяльності в Україні з метою забезпечення їх стабільного фінансового розвитку.

ВИСНОВКИ

Хоча Україна є однією з провідних країн Європи за обсягом рекреаційно-туристичних ресурсів і має розвинену мережу закладів відпочинку, природний потенціал рекреаційно-туристичних дестинацій використовується лише на 50% від його реального потенціалу.

Перспективи розвитку рекреації та туризму в Україні залежать від різних природних, історичних, культурних, соціальних, економічних та політичних факторів.

У сучасних умовах загальна необхідність пріоритетного розвитку сфери послуг пов'язана зі зростанням значення факторів стабілізації платіжного балансу держави та важливих умов економічної безпеки. Також поточна ситуація характеризується тим, що створення високорозвиненої національної рекреаційно-туристичної індустрії та інтеграція туристично-рекреаційних послуг у світовий ринок пов'язані з необхідністю розв'язання серйозних соціально-економічних проблем. Зокрема, при плануванні подальшого розвитку рекреаційних комплексів за основу має бути взята концепція природної та історико-етнографічної рекреації, що базується на найбільш раціональному використанні природних умов, ресурсів і територіальному поєднанні місцевих історико-архітектурних пам'яток.

Стратегічною метою розвитку туристичної галузі України є створення конкурентоспроможного на міжнародному рівні туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення та забезпечити комплексний розвиток регіону і його соціально-економічні інтереси, зберігаючи при цьому екологічну рівновагу та історико-культурне середовище.

Необхідність пошуку раціональних шляхів нарощування потенціалу рекреації та туризму визначається економічними наслідками та соціальним впливом розвитку цього сектору національної економіки.

Реалізація вищезазначених заходів та безумовне врахування сучасних перспектив розвитку рекреаційно-туристичної сфери в Україні є передумовою

переходу до принципів сталого рекреаційно-туристичного природокористування, результатом чого стане модернізація наявного рекреаційно-туристичного потенціалу України, динамічний розвиток рекреаційно-туристичної сфери, забезпечення її стійкої конкурентоспроможності в межах стратегічних пріоритетних галузей національної економіки та в цілому на міжнародному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. /О.О. Бейдик – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 395 с.
2. Гулич О.І. Екологічно збалансований розвиток курортно-оздоровчих територій: питання теорії і практики: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2007. – 208 с.
3. Про бухгалтерську звітність та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-14. Дата оновлення 10.08.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
5. Мочерний С.В., Економічна теорія: навчальний посібник 2008. 639 с.
6. Жарков Г. Н. Правое обеспечение международного туризма : учеб.-практ. пособие / Г. Н. Жарков. – Київ : Кондор, 2004. – 486 с.
7. Лісіца Т. Туристична діяльність: облік та оподаткування. Вісник. Офіційно про податки. 2017. №34(938). URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100005703-turistichna-diyalnist-oblik-taopodatkuvannya>.
8. Облік у туризмі. Податки & бухоблік. 2017. №103–104. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-103-104/article-33039.html>
9. Прокопенко В. Бухгалтерський та податковий облік у турагента. Інтерактивна бухгалтерія. 2019. №98. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9341/130074>
10. Лютак Е.Н. Туристичний продукт як основний елемент забезпечення конкурентоспроможності туристично-рекреаційного кластера / Е.Н. Лютак, Д.Л. Романчук. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/lutak.htm.
11. Про туризм: Закон України №324/95-вр від 15.09.95 р. URL: https://tourlib.net/zakon/pro_turyzm.htm.

12. Кузик С.П. Географія туризму: навчальний посібник / С.П. Кузик. – К. : Знання, 2011. – 271 с
13. Шамара І. М. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку ринку туристичних послуг України // Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». Випуск 8, 2018.
14. Сіренко К.В. Аналіз туристичного ринку України в сучасних умовах розвитку економіки. Актуальні проблеми економіки: Наук. економічний журнал. 2010. №12. с. 70-74.
15. Малик Л.О. Економіка і організація формування маркетингової індустрії в Україні. Монографія. //Л. Малик. – Дрогобич, Коло, 2011. – 394 с
16. Богданова Ж.А. Бухгалтерський облік і контроль туристичної діяльності: автореф. дис. канд. екон. наук. Спеціальність – 08.00.09 Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Житомир: ЖДТУ, 2011. 20 с.
17. Збірник наукових статей випускників з фаху «Облік і оподаткування» Ужгородський національний університет. Випуск №11. 2021р.
18. Бурлан С. А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 184 с.
19. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2000. 448 с.
20. Максименко С. В. Туристська діяльність: Міжнародно-правові аспекти / С. В. Максименко; Одеська національна юридична академія. – Одеса : Латстар, 2001. – 175 с
21. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – Київ : Атака, 2004. – 464 с.